

Presidentinvaalin 2024 ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Keskusvaalilautakunta 26.01.2024 § 4
2463/00.00.00.02/2023

Valmistelija

kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Vaalilain 63 §:ssä säännellään ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen:

"Kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt; taikka
- 4) kotiaänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54 §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

Äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen.

Jos lähetekirje, jossa ei ole lähetekirjeen kuittausmerkintää, ja siihen liitetty vaalikuori voidaan hyväksyä, äänioikeusrekisteriin merkitään, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on käyttänyt äänioikeuttaan. Jos hyväksyminen tapahtuu myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, merkintä lähetekirjeessä mainitun henkilön äänestämisestä tehdään oikeusministeriön määräämällä tavalla lisäksi vaaliluetteloon. Jos kunnan keskusvaalilautakunnalle on 71 §:n 3 momentin mukaisesti erityisestä syystä toimitettu äänioikeusrekisteristä heti sen tultua lainvoimaiseksi tulostetut vaaliluettelot, merkintä tehdään ainoastaan vaaliluetteloon.

Sen jälkeen kun ennakkoäänestysasiakirjat on tarkastettu, kunnan keskusvaalilautakunnan on lajiteltava hyväksytyt vaalikuoret äänestysalueittain sekä laskettava vaalikuorten lukumäärä äänestysalueittain ja merkittävä lukumäärät pöytäkirjaan. Hyväksytyt vaalikuoret on äänestysalueittain lajiteltuina ja lähetekirjeistä erotettuina säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa."

Ennakkoäänestysasiakirjojen valmistava tarkastaminen on suoritettu keskusvaalilautakunnan käsittelyä varten vaalilain 63 §:n mukaisesti keskusvaalilautakunnan sihteerin johdolla. Ilman kuittausmerkintää olevien lähetekirjeiden äänestykset on merkitty äänioikeusrekisteriin. Lähetekuoret on lajiteltu äänestysalueittain. Hyväksyttäväksi ehdotettujen vaalikuorten lukumäärä lasketaan äänestysalueittain.

Vaaliluetteloiden tulostamisen jälkeen ilman kuittausmerkintää saapuvat hyväksyttävät ennakkoäänestykset merkitään sekä äänioikeusrekisteriin että vaaliluetteloihin.

Keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan noudattaen, mitä vaalilain 63 ja 66 g §:ssä säädetään.

Kirjeäänestys on vaalilain 63 §:n 1–3 momentissa tarkoitettujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos:

- 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetyserkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta;
- 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin;
- 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66 d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

Esittelijä	Kaupunginlakimies
Päätösehdotus	Keskusvaalilautakunta suorittaa ennakoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen valmistelun mukaisesti ja päättää ennakoäänestysten hyväksymisestä ja huomioon ottamatta jättämisestä, erottaa hyväksytyt vaalikuoret lähetekirjeistä, laskee hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät äänestysalueittain ja merkitsee luvut pöytäkirjaan, tuloslaskentajärjestelmään ja vaaliluetteloihin.
Päätös	<p>Keskusvaalilautakunta jätti huomioon ottamatta yhteensä 21 ennako- ja kirjeäänestystä.</p> <p>Keskusvaalilautakunta jätti huomioon ottamatta 17 ennakoäänestystä. Näissä tapauksissa ei voitu varmasti vakuuttua siitä, että äänestys oli tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.</p> <p>Edellä todetuista huomioon ottamatta jätetyistä 17 äänestä</p> <ol style="list-style-type: none">1) kolmessa tapauksessa huomioon ottamatta jättäminen johtui puuttuvasta vaaliviranomaisen allekirjoituksesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta),2) seitsemässä tapauksessa äänestäjän allekirjoituksen puuttumisesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta),3) kahdessa tapauksessa molempien allekirjoitusten (vaaliviranomaisen ja äänestäjän allekirjoitusten) puuttumisesta (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta)4) neljässä tapauksessa lähetekirjeiden käytössä olevasta muusta virheestä (3 tapauksessa havaittu lähetekirjeenä käytetyn väärän henkilön lähetekirjettä, josta johtuen lähetekirjeet ovat niin puutteellisia, ettei voida luotettavasti päätellä kuka on äänestänyt; 1 tapauksessa äänestyksen päivämääräksi on merkitty ennakoäänestyksen päättymisen jälkeinen päivämäärä, eikä asiasta ole saatu selvitystä) (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta) sekä5) yhdessä tapauksessa vaalikuoren ikkunasta havaitusta äänestämiseen käytetystä väärästä (toisen vaalin) äänestyslipusta (vaalilaki 50 §, 51 §, 63 §). <p>Keskusvaalilautakunta oli pyrkinyt selvittämään ilmenneitä vaaliviranomaisten allekirjoitusten puutteellisuuksia ja niissä tapauksissa, joissa lisäselvitystä oli kohtuullisella tavalla saatavilla ja äänestysten kulusta saatiin tiedossa olevan äänestyspaikan perusteella riittävä selvitys, vaaliviranomaisen allekirjoituksen puutteen voitiin todeta johtuvan inhimillisestä virheestä ja äänestykset hyväksyä.</p> <p>Keskusvaalilautakunta jätti huomioon ottamatta lisäksi 4 kirjeäänestystä. Huomioon ottamatta jätetyistä kirjeäänestyksistä</p> <ol style="list-style-type: none">1) kahdessa tapauksessa äänestyksen päivämäärää ei ole voitu päätellä

lähetekirjeestä taikka mistään lähetekuoreen tehdyistä merkinnöistä (vaalilaki 63 § 2 mom. 3 kohta)

2) yhdessä tapauksessa kirjeäänestyksessä on lähetekirjeen perusteella ollut saapuvilla vaaditun kahden todistajan sijaan vain yksi todistaja (vaalilaki 66 g § 2 mom. 3 kohta) ja

3) yhdessä tapauksessa kirjeäänestyksen lähetekuoreessa ei ole postimerkkiä tai muita lähetystä koskevia merkintöjä, josta syystä kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta (vaalilaki 66 g § 2 mom. 1 kohta).

Huomioon ottamatta jäävät ennakkoäänestysasiakirjat jäävät pöytäkirjan liitteiksi eikä niitä toimiteta vaalipiirilautakunnalle.

Keskusvaalilautakunta päätti hyväksyä sille osoitetut 17 216 ennakkoäänestystä ja vaalikuorta, jotka jakaantuivat äänestysalueittain seuraavasti:

001	2943
002	3069
003	1216
004	1528
005	929
006	2101
007	1952
008	1049
009	452
010	561
011	465
012	377
013	366
014	208

Kirjeäänestysten määrä oli 33 kappaletta ja ne sisältyvät edellä oleviin lukuihin.

Hyväksytyt vaalikuoret eroteltiin lähetekirjeistä ja hyväksytyjen äänestysten lukumäärät merkittiin vaaliluetteluihin.

Hyväksytyt vaalikuoret toimitetaan vaalipiirilautakunnalle postitse, postiauto hakee äänestysasiakirjat 20.30.

Tiedoksianto

-